

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

โคทม อาริยา. เทคโนโลยีเพื่อสันติ. วารสารห้องสมุด, ปีที่ 30 (เมษายน-มิถุนายน 2529) : 37-47.

จำลอง ศรีเมือง, พลตรี. พินิจ กุลวณิชย์. บุญยง ว่องวาณิช, ปัทมาวดี วงศ์สายันท์ และสุรชัย ศิริไกร. เพื่อให้ได้มาซึ่งสันติภาพ. โกศล สุขปลั่งถาวร (สรุปความ). ไทย-ญี่ปุ่นศึกษา. (มกราคม-มีนาคม 2529) : 12-33.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. การไม่ใช้ความรุนแรง. ใน สันติศึกษา, 13-23. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. ความเรียงเบื้องต้นว่าด้วยสันติภาพกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม. วารสารธรรมศาสตร์, ปีที่ 14 (ธันวาคม 2538) : 56-69.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. ความรุนแรง. เรื่องเดิม

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. โยฮัน กัลดุง บิดาแห่งการวิจัยสันติภาพยุคใหม่. ปาจารย์สารฉบับหัวกะทิ, ปีที่ 22 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2538) : 52-55.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. สันติทฤษฎีวิถีวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2539.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. ประวัติศาสตร์การเมืองไทย. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2538.

ไชยันต์ รัชชกุล. ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา. สันติศึกษา. 25-52. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

ณรงค์ สินสวัสดิ์. การเมืองไทย: การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ออเรียนแทลสกอล่า, 2539.

ดิเรก กุลศิริสวัสดิ์. ความเป็นธรรมค้ำจุนสันติภาพ. วารสารห้องสมุด, ปีที่ 30 (เมษายน-มิถุนายน 2529) : 4-9.

- ตรีศิลป์ บุญจรรยา. นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500). กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์, 2523.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. การเมืองการบริหารไทย : ภาระของชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536
- ประกาศ วัชรภรณ์. นักเขียนนักหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า 2538.
- ประชุมสุข อาชวอำรุง. การวิจัยสันติภาพ. ประชุมสุข อาชวอำรุงและยุพิน พิพิธกุล (บรรณาธิการ). ประมวลความรู้เรื่องสันติภาพ. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.
- ประเวศ วะสี. สันติภาพ เอกสภาวะธรรม. สันติสุข โสภณศิริ (บรรณาธิการ). สู่สันติเสรี 50 ปีสันติภาพไทย 16 สิงหาคม 2488-2538, (7). กรุงเทพฯ:2538.
- พยอม กัลยาโณ, พระ. ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. และทองใบ ทองเปาด์. โลกสันติเกิดขึ้นได้อย่างไร, การประชุมวิชาการสันติภาพศึกษา. 29-66. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ไพศาล วิสาโล, พระ. องค์กรร่วมแห่งสันติภาพ. ใน สันติสุข โสภณศิริ (บรรณาธิการ). สู่สันติเสรี 50 ปีสันติภาพไทย 16 สิงหาคม 2488-2538, 24-41. กรุงเทพฯ : 2538.
- มงคล พูลเพิ่มสุขสมบัติ. วิเคราะห์เรื่องสั้นของอิสรา อมันตกุล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2532.
- โยฮัน กัลดุง. พุทธสันติวิธี : ทฤษฎีเชิงโครงสร้าง. แปลโดย สมชัย เย็นสบาย. กรุงเทพฯ : ปาจารย์สาร, 2538.
- รุ่งธรรม ศุภิธรรมรักษ์. สันติศึกษากับสันติภาพ. ใน สันติศึกษา, 1-18 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- ลิขิต ชีระเวคิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

- วงศ์ พลนิกร. 50 ปีบนถนนสันติภาพ. ใน สันติสุขโสภณศิริ (บรรณาธิการ). สู่สันติเสรี 50 ปี สันติภาพไทย 16 สิงหาคม 2488-2538. 64-66. กรุงเทพฯ : 2538.
- ศรีบูรพา. ขอแรงหน่อยเถอะ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2530.
- สมชัย ศรีเจริญเวช. ความคิดทางการเมืองของกุหลาบ สายประดิษฐ์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สมบูรณ์ วรพงษ์. บนเส้นทางหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2538.
- สรรค์ดี งามขจรกุลกิจ. ขบวนการเสรีไทยกับความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ พ.ศ. 2481-2492. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สันติสุข โสภณศิริ. 50 ปีสันติภาพ การกึ่งที่ยังไม่เสร็จของคนรุ่นใหม่. ปาจารยสารฉบับหัวกะทิ, ปีที่ 22 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2538) : 1-10.
- สายหยุด เกิดผล, พล.อ., นิพนธ์ ศศิธร, พัทยา สายหนู, โคทม อาริยา และไพฑูรย์ สิ้นลาวัฒน์. สันติภาพสร้างสรรค์ได้หรือต้องรอคอย. ใน วลัย อารุณี (บรรณาธิการ). สันติศึกษากับการแก้ปัญหาความขัดแย้ง, 9-36. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุจิรา คุปตารักษ์. วิเคราะห์บทร้อยกรองของ “นายผี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2533.
- อวยพร มิตินทรานุกร. ลักษณะคำประพันธ์ร้อยกรองไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2477-2501. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- สุวิมล รุ่งเจริญ. บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเมืองไทยระหว่าง พ.ศ. 2490-2501. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อัสนี พลจันทร์. คำตอบนั้นอยู่ที่ไหน. กรุงเทพฯ : กำแพง, 2533.

อิสรา อมันตกุล. เกลือกกว่าเราจะลืม. กรุงเทพฯ : มติชน, 2539.

อุทัย บุญประเสริฐ. ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสันติศึกษาในประเทศไทย. วารสารห้องสมุด. ปีที่ 30 (เมษายน-มิถุนายน 2529) : 18-24.

ภาษาอังกฤษ

David Mitrany. A Working Peace System. Chocago, 1966.

David P.Barash. Introduction to Peace Studies. University of Washington, Belmont; California, 1991.

Johan Galtung. The True Worlds A Transitional Prospective. New York : Institute for Order, 1980.

ภาคผนวก ก

ประกาศสันติภาพ

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎรลงวันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2487)

ปรีดี พนมยงค์

โดยที่ประเทศไทยได้เคยถือนโยบายอันแน่วแน่ที่จะรักษาความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด และจะต่อสู้การรุกรานของต่างประเทศทุกวิถีทาง ดังปรากฏเห็นได้ชัดจากการที่ได้มีกฎหมายกำหนดหน้าที่คนไทยในเวลารบ เมื่อพุทธศักราช 2484 อยู่แล้วนั้น ความจำนงอันแน่วแน่นี้ได้แสดงให้เห็นประจักษ์แล้วในเมื่อญี่ปุ่นได้ยাত্রาทัพเข้าในดินแดนประเทศไทย ในวันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2482 โดยได้มีการต่อสู้การรุกรานทุกแห่งและทหาร ตำรวจ ประชาชน พลเมืองได้เสียชีวิตไปในกรณีเป็นอันมาก

เหตุการณ์อันปรากฏเป็นสักขีพยานได้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มแจ้งว่า การประกาศสงครามเมื่อวันที่ 25 มกราคม พุทธศักราช 2485 ต่อบริเตนใหญ่และสหรัฐอเมริกา ตลอดทั้งการกระทำทั้งหลาย ซึ่งเป็นปรปักษ์ต่อสหประชาชาตินั้น เป็นการกระทำอันผิดจากเจตจำนงของประชาชนชาวไทย และฝ่าฝืนขึ้นขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายบ้านเมือง ประชาชนชาวไทยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งอยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือสนับสนุนสหประชาชาติ ผู้รักที่จะให้มีสันติภาพในโลกนี้ได้กระทำการทุกวิถีทางที่จะช่วยเหลือสหประชาชาติ ดังที่สหประชาชาติส่วนมากยอมทราบอยู่แล้ว ทั้งนี้เป็นการแสดงเจตจำนงของประชาชนชาวไทยอีกครั้งหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยต่อการประกาศสงครามและการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสหประชาชาติดังกล่าวมาแล้ว

บัดนี้ ประเทศญี่ปุ่นได้ยอมปฏิบัติตามคำประกาศของสหรัฐอเมริกา บริเตนใหญ่ จีน และสหภาพโซเวียต ซึ่งได้กระทำ ณ นครปอตสדםแล้ว สันติภาพจึงกลับคืนมาสู่ประเทศไทย อันเป็นความประสงค์ของประชาชนชาวไทย

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงขอประกาศโดยเปิดเผยแทนประชาชนชาวไทยว่า การประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาและบริเตนใหญ่ เป็นโมฆะไม่ผูกพันประชาชนชาวไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับสหประชาชาติ ประเทศไทยได้ตัดสินใจที่จะให้กลับ

คืนมาซึ่งสัมพันธไมตรีอันดีเคยมีมากับสหประชาชาติเมื่อก่อนวันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2482 และพร้อมที่จะร่วมมือเต็มที่ทุกทางกับสหประชาชาติในการสถาปนาเสถียรภาพในโลกนี้

บรรดาดินแดนซึ่งญี่ปุ่นได้มอบให้ไทยครอบครอง คือ รัฐกตันตัน ตรังกานู ไทรบุรี ปะริค เชียงคอง และเมืองพานันั้น ประเทศไทยไม่มีความปรารถนาที่จะได้ดินแดนเหล่านี้ และพร้อมที่จะจัดการเพื่อส่งมอบคืน ในเมื่อบริเตนใหญ่พร้อมที่จะรับมอบไป

ส่วนบรรดาบทกฎหมายอื่นใดอันมีผลเป็นปฏิปักษ์ต่อสหรัฐอเมริกา บริเตนใหญ่และเครือจักรวรรดิก็จะได้พิจารณายกเลิกไปในภายหน้า ส่วนบรรดาบทกฎหมายอื่นใดอันมีผลเป็นปฏิปักษ์ต่อสหรัฐอเมริกา บริเตนใหญ่ และเครือจักรวรรดิก็จะได้พิจารณายกเลิกไปในภายหน้า บรรดาความเสียหายอย่างใดๆ จากกฎหมายเหล่านั้นก็จะได้รับชดใช้โดยชอบธรรม

ในที่สุดนี้ ขอให้ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย ตลอดจนต่างด้าวซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรไทย จงตั้งอยู่ในความสงบ และไม่กระทำการใดๆ อันจะเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อย พึงยึดมั่นในอุดมคติซึ่งได้วางไว้ในข้อตกลงของสหประชาชาติ ณ นครซานฟรานซิสโก

ประกาศ ณ วันที่ 16 สิงหาคม พุทธศักราช 2488 เป็นปีที่ 16 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ทวี บุญยกฤต

รัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

กุหลาบ สายประดิษฐ์

หรือรู้จักกันดีในนามปากกา “ศรีบูรพา” เป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด เกิดวันที่ 13 มีนาคม 2448 เป็นบุตรของนายสุวรรณ ซึ่งเป็นชาวกรุงเทพฯ และนางสมบุญ ซึ่งครอบครัวเดิมมีอาชีพทำอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี กุหลาบมีพี่น้อง 2 คนคือตัวของกุหลาบและพี่สาวชื่อนางจรัส นิมาภาส บิดาของกุหลาบเสียชีวิตไปเมื่อกุหลาบอายุได้เพียง 6 ขวบ เมื่อเด็กกุหลาบอยู่กับพ่อ แม่ พี่สาว ซึ่งรวมอยู่กับบ้าน ปู่ ย่า ที่ตรอกพระยาสุนทรพิมล ใกล้หัวลำโพง

เข้าโรงเรียนครั้งแรกเมื่ออายุ 4 ขวบ (พ.ศ. 2452) ที่โรงเรียนวัดหัวลำโพงจนจบชั้นประถมปีที่ 4 แล้วจึงเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนทหารเด็ก (ของทูลกระหม่อมอัยยวงศ์เดชาวุฒิ) ที่กรมหลวงนครราชสีมาตั้งขึ้น เป็นโรงเรียนประจำสอนวิชาทั่วไปและวิชาทหารกุหลาบเรียนอยู่ที่นี้ 2 ปี จากนั้นจึงย้ายมาศึกษาต่อที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ จนกระทั่งจบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 8 จากการศึกษาที่เทพศิรินทร์นี้เองที่การเป็นนักเขียนของเขาได้เริ่มต้นขึ้น เขาได้ร่วมกับเพื่อนๆ จัดทำหนังสือในชั้นเรียนชื่อครูณสารและศรีเทพ โดยมีหลวงสำเร็จวรรณกิจซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยเป็นครูประจำชั้น หลวงสำเร็จวรรณกิจยังได้ชวนให้เขียนเรื่องลงใน หนังสือแถลงการณ์ศึกษาเทพศิรินทร์โดยเขียนเป็นกลอนหกชื่อ “ฉันต้องแจวเรือจ้าง” ลงเป็นครั้งแรกในระบายนีมีงานที่ปรากฏออกมาอยู่ 3 ชิ้นคือ บทกวี ชื่อ ลักษณะปลูษน คำปฏิญาณของชายที่มีเมียแล้ว และคนขับรถรางคนใหม่

หลังจากจบชั้นมัธยมที่ 8 แล้วก็เริ่มออกหางานทำโดยหัดเขียนหนังสือส่งไปให้นิตยสารต่างๆ และเรียนต่อนิติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง อีกทั้งยังเป็นครูสอนภาษาอังกฤษตอนค่ำที่โรงเรียนสอนหนังสือไทยและอังกฤษชื่อ โรงเรียนรวมการสอน โดยที่นี้มีการรวมตัวกันออกนิตยสารรายทศชื่อสารสหาย ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของนามปากกา ศรีบูรพา แต่ต่อมาการออกนิตยสารเล่มนี้ก็ต้องล้มเลิกไป กุหลาบได้เข้าทำงานระยะสั้นๆ กับนิตยสาร “เสนาศึกษาและแผ่วิทยาศาสตร์” ของโรงเรียนนายร้อยฯ แต่เนื่องจากตนเองไม่ได้เป็นทหารจึงได้รับเงินเดือนไม่เต็มที่ กุหลาบจึงไปสมัครสอบเป็นผู้ช่วยล่ามที่กรมแผนที่ สอบได้ที่สอง แต่ถูกต่อรองอัตราเงินเดือนจากที่ได้ตกลงกันไว้แต่เดิม จึงไม่คิดทำราชการอีก

ปี พ.ศ. 2472 ได้รวบรวมสมัครพรรคพวกก่อตั้งเป็น “คณะสุภาพบุรุษ” ออกหนังสือรายปักษ์ชื่อ “สุภาพบุรุษ” ซึ่งต่อมาเป็นกลุ่มที่มีนักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงและมีบทบาท

คำคัญต่อวงการหนังสือพิมพ์และวรรณกรรมไทย คณะสุภาพบุรุษประกอบด้วย (ประกาศ วัชร-
ภรณ์, 2538 : 16-72)

1. กุหลาบ	สายประดิษฐ์	นามแฝง	ศรีบูรพา, ชื่นใจ, อิศรชน ฯลฯ
2. มาลัย	ชูพินิจ	„	ม.ชูพินิจ, เรียมเอง, แม่อนงค์
3. อบ	ไชยวสุ	„	อิวิเมอริสต์, รม ทับทิมดี
4. ระคน	เกกะ	„	ก๊วยบอย
5. อุเทน	พุลโกศา	„	ช่อมาลี, นายต๋วย คีแปลง
6. โชติ	แพร์พันธ์	นามแฝง	ยาขอบ
7. บุญทอง	เลฆะกุล	„	วรมิตร
8. สนิท	เจริญรัฐ	„	ศรีสุรินทร์
9. สุดใจ	พฤทธิสาสิกร	„	บุศราคัม
10. จรรย์	วุธาทิศย์	„	ร. วุธาทิศย์

นอกจากนี้ยังมีผู้รับเชิญมาร่วมงานและเขียนใน “สุภาพบุรุษ” อย่างจริงจังอีก 8 คน ได้แก่

1. ท่านขุนจงจัดนิสัย		นามแฝง	แม่ลัดดา
2. ชิต	บูรทัด	„	แมวคราว, เจ้าเงาะ
3. หอม	นิลรัตน์	„	คนสำคัญในวงการหนังสือพิมพ์
4. เสนอ	บุญเกียรติ	„	แสงบุญล้น, กิตติศัพท์
5. มุน	ประภาวิวัฒน์	„	นวนาค
6. สติศย์	เสมานิล	„	นายอยู่
7. พโยม	โรจนวิภาค	„	อ.รุ่งแสง, งามพิศ
8. พัฒน์	เนตรรังษี	„	พ. เนตรรังษี, พ.ย.

(สมชัย ศรีเจริญเวช : ความคิดทางการเมืองของกุหลาบ สายประดิษฐ์ วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532)

หนังสือสุภาพบุรุษอยู่ได้ไม่นานก็เลิกกันไป ต่อมากุหลาบได้มารับหน้าที่เป็นบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์รายวัน “บางกอกการเมือง” มีนายหลุย คีรีวัต เป็นเจ้าของ แต่อยู่ที่นั่นไม่นานนักก็ได้รับ
การชวนให้ไปทำหนังสือพิมพ์รายวันชื่อไทยใหม่ แล้วก็ออกจากไทยใหม่ไปทำที่กับศรีกรุงแต่ศรี
กรุงต้องถูกตั้งข้อหาใบอนุญาตเพราะบทความของกุหลาบชื่อ มนุษยกาพ แล้วคณะสุภาพบุรุษก็ได้ก่อ

ตั้งหนังสือรายสัปดาห์ชื่อ “ผู้นำ” ขึ้นฉบับหนึ่งพร้อมกันนี้ก็มีการก่อตั้งหนังสือพิมพ์ “ประชาชาติ” ขึ้นอีก 1 ฉบับ

ถึงปี พ.ศ. 2477 ได้บวชที่วัดเบญจมบพิตรฯ 1 พรรษา จนวันที่ 1 สิงหาคม 2478 ก็ได้แต่งงานกับคุณชนิด ปริญาญกุล โดยมีกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ทรงเป็นเจ้าภาพจัดงานให้ที่วังถนนเพลินจิต พร้อมทั้งประทานที่ดินในซอยพระนางให้แปลงหนึ่งเพื่อปลูกเรือนหอ กุหลาบและคุณชนิดมีบุตรด้วยกัน 2 คน

เมื่อออกจากประชาชาติได้เกือบหนึ่งปี ก็คิดหาทางตั้งสมาคมของผู้มีอาชีพทำหนังสือพิมพ์ขึ้น โดยทำหนังสือถึง บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทุกฉบับและก่อตั้งเป็น “สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย”

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2479 เดินทางไปดูงานหนังสือพิมพ์ที่ประเทศญี่ปุ่นตามคำเชิญของหนังสือพิมพ์ใหญ่ฉบับหนึ่งของญี่ปุ่น และเดินทางกลับในปลายปีเดียวกันนั้นเองแต่ก็ไม่ได้กลับมาทำงานประจำสำนักพิมพ์ใดๆอีก คงเขียนหนังสืออยู่กับบ้าน และช่วงนี้เองที่ปรากฏผลงานที่เป็นที่รู้จักกันดี “ช่างหลังภาพ” ต่อมา พ.ศ. 2487-2488 ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย 2 สมัยซ้อน

พ.ศ. 2490 ได้เดินทางไปศึกษาวิชาการเมืองที่ประเทศออสเตรเลียอยู่ 2 ปี หลังจากกลับมาแล้วได้ตั้งสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ พิมพ์งานที่ท่านเขียนเป็นเล่มเล็กๆ นักวิชาการด้านวรรณกรรมหลายท่านได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า “นับตั้งแต่กุหลาบได้ไปออสเตรเลียและกลับเข้ามาเขียนงานประเภทต่างๆไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย เรื่องสั้น หรือบทความทางการเมือง ทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่เป็นผลพวงซึ่งได้รับจากการพัฒนาความคิดแต่ครั้งเมื่อได้ไปศึกษาวิชาการเมืองที่ออสเตรเลียทั้งสิ้น กล่าวได้ว่าช่วงที่อยู่ออสเตรเลียเองที่โลกทัศน์และความคิดความอ่านของกุหลาบ กว้างขวางขึ้นอย่างมหาศาลเลยทีเดียว ผลงานของกุหลาบนับแต่บัดนี้ต่อไปได้เปลี่ยนท่วงทำนอง ทำที่การนำเสนอ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนสะท้อนให้เห็นแนวความคิดที่เด่นชัดกว่าเดิมมาก (สมชัย ศรีเจริญเวช, 2532 : 76) เช่น นวนิยาย จนกว่าเราจะพบกันอีก เรื่องสั้น แกะที่พลัดฝูง นักบุญจากขานต้นคำขานรับ ขอแรงหน่อยเถอะ ฯลฯ

ปี พ.ศ. 2494 “ได้ร่วมกับคนไทยผู้รักชาติก่อตั้ง คณะกรรมการสันติภาพแห่งประเทศไทย เรียกร้องสันติภาพและคัดค้านอเมริกาทำสงครามเกาหลี พ.ศ. 2495 ร่วมกับเพื่อนนักหนังสือพิมพ์

เรียกร้องให้รัฐบาลเลิกล้มระบบเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ ต่อมาถูกจับกุมในข้อหา “กบฏภายในและภายนอกราชอาณาจักร”หรือที่เรียกกันว่า “กบฏสันติภาพ”ในวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495 ซึ่งถือว่าเป็นการกวาดล้างของรัฐบาลครั้งใหญ่ บุคคลในสาขาอาชีพต่างๆไม่ว่าจะเป็น นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ นิสิตนักศึกษา ครูบาอาจารย์ ปัญญาชนและชาวบ้าน กุหลาบถูกตัดสินจำคุก 13 ปี 4 เดือน แต่ได้รับนิรโทษกรรมในปี 2500 เนื่องในวโรกาสครบรอบ 35 พุทธศตวรรษ

ขณะอยู่ในคุกได้เขียนงานสำคัญๆเช่น อุดมธรรม สันทนาเรื่องพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสารคดีเกี่ยวกับพุทธธรรม นวนิยายสะท้อนสังคมเรื่อง แลไปข้างหน้า และกลอนเปล่า อาชญากรผู้ปล่อยนกพิราบ เป็นต้น ออกจากคุกแล้วก็เขียนหนังสืออยู่กับบ้าน ส่วนใหญ่มีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์การเมืองในขณะนั้น ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2500 ได้รับเชิญไปเยือนสหภาพโซเวียต เพื่อร่วมฉลองครบรอบ 40 ปี ของการปฏิวัติโซเวียต และได้เขียนสารคดีขึ้นจีนหนึ่ง ชื่อ ไปสหภาพโซเวียต

เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2501 ได้รับเชิญให้นำ “คณะผู้แทนส่งเสริมและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม”ไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ขณะที่อยู่ประเทศจีนนั่นเอง จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ทำรัฐประหารขึ้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 มีนักคิด นักเขียน และนักหนังสือพิมพ์ถูกจับเป็นจำนวนมาก ท่านจึงได้ตัดสินใจขอลี้ภัยทางการเมืองอยู่ในประเทศจีนนั่นเอง จนกระทั่งถึงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2517 ท่านได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคปอดบวมและเส้นเลือดหัวใจตีบ ที่โรงพยาบาลปักกิ่ง

นามปากกาของกุหลาบ สายประดิษฐ์

1. ศรีบูรพา
  2. กุหลาบ สายประดิษฐ์
  3. อิศรชน
  4. ดอกประทุม
  5. ชื่นใจ
  6. อุบาสก
  7. มะกะโก
  8. นายเทพปรีชา
- อิสรา (อมรทัต) อมันตกุล

อิสรา อมันตกุล

เป็นชื่อนามสกุลจริงที่ใช้ในการประพันธ์ เกิดเมื่อวันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2463 เป็นบุตรคนที่ 4 ของนาย ม. ชาเลย์ และนางวัน มีพี่น้องด้วยกัน 10 คน นามสกุลเดิมคือ อะมัน แปลว่า สันติ ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ และรัฐนิยมหลายประการรวมทั้งประกาศให้ผู้มีชื่อหรือนามสกุลซึ่งไม่ใช่ ภาษาไทยจัดการเปลี่ยนเสียใหม่ให้เป็นภาษาไทย จึงได้เปลี่ยนจาก อะมัน เป็น อมรทัต อิศรามิชื่อตัวว่า อิบราฮิม เป็นภาษาอาหรับ ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้ชื่อ อิศรา อมันตกุล

พ.ศ. 2468 เริ่มเข้ารับการศึกษาในชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนบำรุงวิทยา (คุณครูละม่อม) ถนนจักรพงษ์ และต่อมา พ.ศ. 2472 ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนบางกอกคริสเตียน (กรุงเทพมหานครปัจจุบัน) และได้เริ่มการเขียนหนังสือที่นี้เป็นแห่งแรก พ.ศ. 2479 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 โดยได้รับคะแนนยอดเยี่ยมทางภาษาอังกฤษของทั้งประเทศในปีนั้น และได้รับรางวัลจากสถานเอกอัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศไทย หลังจากจบการศึกษาก็ได้ไปช่วยทำงานกับคณะมิชชันนารีที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเป็นครูสอนภาษาอังกฤษอยู่ประมาณ 2 ปี

ประมาณปี พ.ศ. 2482 ได้เข้าทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศที่หนังสือพิมพ์ สุภาพบุรุษ ประชามิตร บางขุนพรหม โดยได้ทำงานร่วมกับ กุหลาบ สายประดิษฐ์ มาลัย ชูพินิจ ต่อจากนั้นได้ย้ายไปร่วมก่อตั้งหนังสือพิมพ์สุวรรณภูมิ เป็นหัวหน้าแผนกข่าวทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีผู้ร่วมงานคือ ทองเต็ม เสมรสุต วิน บุญอึ้ง สว่างวงศ์ กริบุตร เสนีย์ เสาวพงศ์ และ วิคต สุทธรเสถียร พ.ศ. 2494 เขียนลงหนังสือพิมพ์การเมืองรายสัปดาห์ เรียกร้องให้ประชาชนสนับสนุนสันติภาพในบทความเรื่อง “ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านความโลภ และความเมาคาวเลือดของพวกนายทุนค้าสงคราม (วิวัฒน์ คติธรรมนิตย์, 2539 : 215) ช่วงต่อมาหนังสือพิมพ์การเมืองรายสัปดาห์ ก็ได้อ้างว่ามีผู้มีชื่อเสียงจำนวนมากได้ลงนามสนับสนุน เช่น กุหลาบ สายประดิษฐ์ นักประพันธ์และนักหนังสือพิมพ์อาวุโส อรัญญ์ พรหมชมภู นักสังคมวิทยาผู้เขียนหนังสือ ไทยกึ่งเมืองขึ้น ฉัตรบุญยศิริ อดีตบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสียงไทย กุลิศ อินทุศักดิ์ นักเขียนผู้มีชื่อเสียง อิศรา อมันตกุล ผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามนิกร ฯลฯ (วิวัฒน์ คติธรรมนิตย์, 2539 : 216)

พ.ศ. 2498 ได้แต่งงานกับ คุณสเรงรัมย์ บุนนาค บุตรีนายพลโทพระยาสิทธิราชเดโชไชย เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2498 ไม่มีบุตร ธิดา จากนั้นได้ย้ายไปทำงานที่สำนักหนังสือพิมพ์อีกหลายแห่ง เช่น พิมพ์ไทยเบื้องหลังข่าว พิมพ์ไทยรายวัน โดยเป็นบรรณาธิการข้างต่างประเทศ เป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการสยามนิกร เกียรติศักดิ์ กิตติศัพท์ ไทยใหม่ยุคใหม่

พ.ศ. 2501 หนังสือพิมพ์บางกอกเดลิเมล์ถูกปิด บรรณาธิการพร้อมด้วยนักหนังสือพิมพ์อีกหลายคนถูกอำนาจเผด็จการในยุคนั้นจับกุมไปคุมขังไว้ที่เรือนจำลาดยาวด้วยข้อหาทำการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์เป็นเวลา 5 ปี 10 เดือนได้รับการปลดปล่อยโดยไม่มี การฟ้องศาลในปี พ.ศ. 2507 ต่อมา พ.ศ. 2508 ได้ทำงานเป็นผู้ช่วยหัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และทำงานอยู่ที่นั่นเรื่อยมา 14 มีนาคม พ.ศ. 2512 ก็ถึงแก่กรรมด้วยโรคมะเร็ง

นามปากกาของ อิศรา อมันตกุล

1. อิศรา อมันตกุล
2. อโศก
3. ถวิลยา
4. นายอิสสระ
5. มะจุมมะงาหรา
6. รติ รมย์
7. เริง ภิรมย์
8. นที บุรีรัมย์
9. เริง กุลราช
10. ทรงกลด กลางหวา
11. พราย พิศดาร
12. เจดีย์ กลางแดด
13. ธนุนธร
14. แฟรงค์ ฟรีแมน
15. ฯลฯ

อัศนี พลจันทร

หรือเป็นที่รู้จักกันในนาม “นายผี” เกิดเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2461 ที่จังหวัดราชบุรี บิดาคือพระมนูกิจวิมลอรรด (เจียร พลจันทร) มารดาคือนางมนูกิจ วิมลอรรด (สอิ่ง พลจันทร) พระมนูกิจวิมลอรรดสืบเชื้อสายมาจากพระยาพล (จันทร) ผู้รั้งเมืองกาญจนบุรีในต้นสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นต้นสกุล พลจันทร พลกุล และวงศาโรจน์

เริ่มเข้ารับการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2464 ที่โรงเรียนประจำจังหวัดราชบุรีจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และไปศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2479 จากนั้นเข้าศึกษาวิชากฎหมายที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง จนได้รับปริญญาธรรมศาสตร์บัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. 2483 จากนั้นเข้ารับราชการเมื่อปี พ.ศ. 2484 ที่กองคดีกรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย แต่งงานกับ วิมล พลจันทร มีบุตร-ธิดา ด้วยกัน 4 คน

พ.ศ. 2485 ได้รับการแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งอัยการผู้ช่วยชั้นตรีที่จังหวัดปัตตานี พอถึง พ.ศ. 2487 ย้ายไปเป็นอัยการผู้ช่วยชั้นตรีที่จังหวัดสระบุรี พ.ศ. 2491 ย้ายไปเป็นอัยการผู้ช่วยชั้นตรีที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเลื่อนขึ้นเป็นอัยการผู้ช่วยชั้นโทเมื่อ พ.ศ. 2492 และย้ายกลับมารับตำแหน่งอัยการประจำกองคดี กรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย จนถึง พ.ศ. 2495 ก็ลาออกจากราชการ

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเริ่มงานเขียนเมื่อใด แต่น่าจะเขียนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 ซึ่งเป็นบทโต้แย้งความคิดเห็นกับ ส. ธรรมยศ เกี่ยวกับนิราศลำน้ำน้อยของพระยาตรัง ลงในหนังสือ สุภาพสตรี พ.ศ. 2484 เริ่มงานเขียนอย่างจริงจังลงในหนังสือพิมพ์เอกชน และในปีเดียวกันได้ร่วมกับ จำกัด พलगูร และ สด กูรมะโรหิต จัดทำหนังสือ เอกชน (รายสัปดาห์) ขึ้น มีจำนงค์ สิงหเสนี เป็นบรรณาธิการ ผลงานด้านร้อยกรองภายใต้นามปากกา “นายผี”เป็นที่รู้จักและนิยมยกย่องกันอย่างแพร่หลาย เช่น อีสาน ชะนะแล้วแม่จ๋า เป็นต้น (อัศนี พลจันทร : คำตอบนั้นอยู่ที่ไหน หน้า 9-12)

พ.ศ. 2493 เขียนบทความเรื่อง “เพื่อสันติภาพ” ลงในหนังสือพิมพ์การเมืองรายสัปดาห์ ฉบับวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 อัศนี พลจันทร ในนามแฝง “สายฟ้า” ได้กล่าวถึงปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ที่ต้องเผชิญกับความแห้งแล้งของชีวิต ไม่ว่าด้านความเป็นอยู่ ด้านอาชีพการงาน หรือด้านการศึกษา ฯลฯ จากนั้นก็ได้วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลไทยและ

สหรัฐอเมริกาอย่างรุนแรงว่า เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาเหล่านั้น เนื่องจากกำลังกำลังเตรียมสงครามรุกราน และได้กล่าวถึงการรณรงค์ของขบวนการสันติภาพสากลในต่างประเทศ (วิวัฒน์ คติธรรมนิษฐ์ : กบฏสันติภาพ หน้า 132) และร่วมลงนามในการรณรงค์เรียกร้องสันติภาพ

หลังจากเหตุการณ์กบฏสันติภาพแล้ว ก็ปรากฏผลงานออกมาอีกเพียงเล็กน้อยในช่วง พ.ศ. 2496-2497 และหลังจากนั้นก็ไม่มีปรากฏงานออกมาอีกเลย อัศนี พลจันทร ได้เข้าร่วมกับขบวนการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเนื่องจากเป็นนักเขียนที่เป็นที่ต้องการตัวอย่างมากของรัฐบาลในยุคนั้นเพราะการที่กล่าววิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างตรงไปตรงมา และได้หายไปจากวงการวรรณกรรมจนวาระสุดท้าย

นามปากกา อัศนี พลจันทร

1. กุทิศ
2. กุทิศ อินทุศักดิ์
3. น.น.น.
4. นางสาวอัศนี
5. นายผี
6. ศรีอินทรายุทธ
7. สายฟ้า
8. หง เกลี่ยวคาม
9. อ.พลจันทร
10. อัศนี พลจันทร ธ.บ.
11. อัศนี พลจันทร
12. อำแดงกล่อม
13. อินทรายุทธ
14. อุทิศ ประสานสภา
15. อ.ส.
16. ประไพ วิเศษธานี
17. ศรี ๆ
18. อ.พ.
19. อ.ส

ประวัติผู้เขียน

นางสาว วราภรณ์ วงษ์แสงจันทร์ เกิดวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2514 ที่อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2537 ปัจจุบันประกอบธุรกิจส่วนตัวที่อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง